

Trong tình yêu, khi đam mê làm cho con ngúi trã nún mú i ngúi ta thút ng viਜ਼n mút cúu núi bút hú cúa Blaise Pascal: “Con tim cú nhúng lú riúng cúa núo mú i lúy trú khúng thú núo hiúu biút dúng”, (Le coeur a des raisons que la raison ne peut pas savoir). Trí óc bao gúm nhiúu trung khu thún kinh, nhú trung khu núi, trung khu hiúu tiਜ਼ng núi, trung khu suy luún, trung khu nhú, và trung khu cúm xúc.

Chính nhúng trung khu này đã đúi u khiún toàn bú chúc núng cúa múi bú phún trong cú thú trong đó – dúi nhiên – có trái tim. Nhúng chính trái tim đã có lúc tú chúi sú đúi u khiún cúa bú óc, tú biún minh cho tình yêu đúl yúu và đúng yúu.

Óc nói đún lý, tim nói đún tình. Khi yêu là nói đún chúc núng cúa trái tim. Nhúng theo cú thú húc, chúc núng cúa trái tim chú là búm máu vào các múch chúy khúp cú thú đú duy trì sú súng, kú cú óc cũng cún tim búm máu đún đú nuôi các tú bào thún kinh. Tim chú là mút khúi thút núng khoúng 400 gram vúi mút nhúi mút thút cún thiút nhúng rút đún giਜ਼n chú khúng phúc túp nhú lúc sa vào chún yúu. Múi lún đúp lúà múi lún búm máu đú. Và tim đúp liਜ਼en tiਜ਼p nhú thú khoúng 2.5 tú lún trong quúng đúi trung bình 66 núm. Nhúp đúp cúng núi lún trúng thúi cúa con tim. Núu túnh cú ánh mút gúp nhau mú hai trái tim đúp rún rú trong lún ngúc lúc thúi thúu túm đún nhau trong vúng tay. Khi hai trái tim đúp cúng nhúp lúà lúc khúng thú súng xa nhau. Núu đúp lúi nhúp thúi xin dúanh hún lúi kiਜ਼p sau. Và thút bút ngú, tim ngúng đúp lúà lúc núi đún chia ly vúnh viਜ਼n.

Mút lúc núo đó, nhúng con sóng (lúng) túnh cúm vúng tú (mún) lý trú lúà lúc trái tim lúm chún nhúng nghúi suy, gút bú tút cú múi lúi khuyún búo húu lý cúa óc. Thú gian ca ngúi nhúng múi túnh lúng mún nhú thú. Khi yêu chú biút yúu và bút chúp múi húu quú đú đúng yúu. Sú xanh dúa ghi lúi nhúng múi túnh vúi con tim phú mú lý trú, gúy múi cúm hoúi cho húu thú qua bao nhiúu thú hú. Shakespear dúa thi vú hóa múi túnh cúa Romeo và Juliette giਜ਼a hai gia đúnh thúu nghúch. Hú đúa yúu bút chúp nhúng truyún thúng xú húi thúi búy giਜ਼ đú rúi mang cú múi túnh xuਜ਼ng tuyún đúi. Lúch sú núc Nam cúng đú lúi húu thú mút chuyún túnh đau thúng cúa Trúng Thúy và Mú Chúu thúi An-Dúng-Vúng. Triúu Đúa thuúc núc Nam Húi cúng yúng thún túnh núc Âu Lúc cúa An-Dúng-Vúng bún sai con trai lúa Trúng Thúy sang kút nghúa vúi Mú Chúu lúà con gái cúa An-Dúng-Vúng. Thún Kim Quy cúng ban cho An-Dúng-Vúng mút cái nú thún dúng đút yúu quúi khi dúng Loa Thành và gúi núc và mút khi bún ra lúà gúi t chút vún quún đúch. Nhú cái nú thún núy mú i núi cho Trúng Thúy biút búmút cúa nú thún. Chính Trúng Thúy đúa đúnh trúo búng cái nú thún giਜ਼. Vì thú Triúu Đúa chiúm trún núc Âu Lúc dúng. Hai cha con An-Dúng-Vúng và Mú Chúu trún đúng chúy trún, nhú vua cúu thún Kim Quy giਜ਼p. Thún hiún ra và núi giਜ਼c đúng lúi sau lún. An-Dúng-Vúng hiúu ra và đúa con gái mút núc núi vung gúm chúem chút con gái. Trúng Thúy theo dúu lúng ngúng túm đúng xác vú. Chóng buún rúu và cúng nhú

xu&ng gi&ng t&u t&u. Chuy&n tình l&ang m&n k&t th&uc b&ng cái ch&t c&a hai v& ch&ng gi&a hai n&nh c th&u đ&ch.

Nh&ng chuy&n tình gi&a Tr&u&ng Chi và M&u N&nh ng&i có s& phán đoán c&a tr&í óc. Nàng công chúa t&u&ng t&u anh lái đò có ti&ng sáo l&ang d&ng vang trên qu&ng s&ng v&ng làm mê m&t lòng ng&nh i. Con tim th&oi th&uc n&ng ph&i yêu nh&ng đ&nh khi g&p nhau óc đ&a ph&i nh&n m&i tình ch&t vì chàng quá x&u trai. Hóa ra nàng ch&t t&u&ng t&u ti&ng sáo ch&t kh&ng h&u yêu ng&nh i th&u&ng sáo. Dù kh&ng n&en v& ch&ng nh&ng rõ ràng tr&í óc đ&a giúp nàng công chúa ch&p nh&n th&u&ng t&u i. Ch&tng th&a ph&i nhau ngay t& đ&u c&on h&u n&nh d&n sâu vào m&t cu&c h&nh nh&nh kh&ng h&u nh&nh phúc.

Óc ch&nh là cái phanh đ&u h&am ch&t l&ang m&n trong tình yêu. Nh&ng n&u ng&nh i ta ch&p nh&n bu&ng th& trái tim đ&u yêu kh&ng c&n đ&nh lý tr&í thì th& gian cũng thông c&m, kh&ng ai kh&t khe l&en án m&t ng&nh i s&n s&ng ch&t cho tình yêu. Nh&ng n&u con tim c& hành đ&ng theo nh&ng lý l&u&ng c&a nó mà b&t c&n đ&nh l&u&ng khuy&n b&o c&a tr&í óc thì s& d&n đ&nh h&u qu& th&u&ng nào?

Trong l&anh v&c gia đ&nh, cha m&u th&u&ng yêu con cái là m&t l&u&ng t&u&ng. Nh&ng n&u th&u&ng yêu chi&u chu&ng chúng m&t cách v&ô lý thì ch&t a h&u&ng là m&t l&u&ng i giáo d&c t&u&ng. Con cái c&n ph&i đ&nh c r&n đ&e, đ&u chúng nh&n bi&t t&u&ng x&u, s&u&ng lành, và s&u&ng d&nh. Chi&u chu&ng chúng đ&u mu&n g&i đ&nh c n&y ch&t c ch&t kh&ng gi&up ích g&i cho đ&a tr&u sau n&ay khi b&u&ng vào tr&u&ng đ&nh. M&t đ&a tr&u&ng c nu&ng chi&u quá m&c l&u&ng trong gia đ&nh d&nh sinh ra tuy&t v&ng khi g&p ph&i th&u&ng b&i trong cu&c s&ng.

Trong l&anh v&c lu&t ph&ap c&ng th&u&ng, tim và tr&í óc ph&i đ&u đ&nh v& i nhau. Chi dù “ph&ap b&t v& thân” nh&ng m&t quan tòa c& áp d&nh c&ng nh&u&ng lu&t l&u&ng thì b&u&ng ánh s&u&ng đ&nh b&t công. Tình và lý c&n ph&i c&n nh&u&ng đ&u đ&nh m&t ph&n quy&t. T&c ng& Vi&t có câu, “Có l&u&ng trong ch&n m&i bi&t ch&n có r&n”. T&c ng& M&u c&ng nói, “Before criticizing a man, walk a mile in his shoes”. Ng&nh i quan tòa công ch&nh là ng&nh i ph&i hi&u rõ ho&n c&nh c&a t&u&ng t&u&ng nh&nh. Lu&t là ph&om vi c&a tr&í óc nh&ng n&u đ&nh m&t nh&nh vào tình hu&ng c&a t&u&ng ph&om là l&u&ng nói đ&nh lý l&u&ng c&a con tim. Ph&n quy&t đ&nh a vào tim và óc s&u&ng th&u&ng m&t bàn tay s&u&ng nh&nh không thi&u&ng khoan dung.

L&anh v&c ch&nh tr&u&ng c&ng th&u&ng tim và óc song hành. Aristide Briand (1862 – 1932), m&t ch&nh kh&ách t&u&ng gi&ng ch&t Th&u&ng Pháp trong nhi&u nh&nh m&t đã kh&ng đ&nh: “M&t ng&nh i l&u&ng tu& i hai m&nh i kh&ng theo ch&t nghĩa xã h&u&ng thì đ&nh đúng là kh&ng có trái tim, nh&ng n&u đ&nh tu& i b&u&ng m&nh i mà v&ng c&on m&e ch&t nghĩa xã h&u&ng thì đ&nh đúng là kh&ng có óc”. (L’homme qui n’est pas un socialiste à vingt n’ a aucun coeur, mais s’ il est toujours un socialiste à quarante il n’ a aucune tête). M&t ch&t nghĩa mà Marx v&u&ng i l&u&ng th&u&ng k&u&ng 19, khi t&u&ng m&t ph&oi thai, đ&nh c L&enin phát tri&u&ng m&t cách

có hú thúng vào đú u thú kú 20 đã đú c chú ng minh là mút chú nghĩa điên rú, tàn búo, và vò lu`n. Ông Briand nói phúi mút 20 năm múi nhún ra sú húo huyún cúa chú nghĩa nhún thút ra chú cún súng vài năm lú xú húi quét lu`n lý Viút nam là hiúu rò cái bún chút bút nhún cúa mút chú nghĩa dà gày biút bao tang tóc cho nhún loúi. Cún gìi phúi đúi đún tuúi 40, yêu chú nghĩa lú tuúi 20 nhún đún 25 tuúi mà vún mú miúng búnh vúc cho cái chú nghĩa vò lu`n lúy thút quét đú u óc đó khòng có mút chút chút xúm núo. Húa chéng nhún cái đú u núy chú chúa mút thú chút vòng sún sút mà con ngòoi i thúi ra múi ngòay.

Viún ònh cúa mút chú nghĩa vú mút thú giúi đúi đúng, trong đúo con ngòoi i “lúam theo khú núng” và “húng theo nhu cúu” đú c lúch sú minh chú ng mút cách hùng hún lú viún vòng, lú khòng túng. Giúc mú đúi đúng núy dà làm say mú húng tri&u u con tim đúy nhiút huyút cúa các thanh niún thi&u u nú. Vòi múc đúch “cao cú” núy, hoú dà quên đúi túnh chút búo lúc cách múng, nún túng “lu`n lý” cúa chú nghĩa cúng sún, lú phúi tàn sút cho hút nhún ngòoi i khòng cúng chí húng, nhún kú đúi lúp. Kút quét lú là nhún loúi phúi húng chú u cái tai lúng nghiút ngòa núy trong suút thúkú 20 vúi cái giá cúa hún 100 tri&u u ngòoi i chút vú bú trún áp, bú thú tiêu vú và bú tù đúy trong các trúi cú i túo. Nhún ngòoi i cúng sún búy giú chú ng cúng cúng có con tim đúy yêu mút chú nghĩa “lý túng” nhún ông Briand dà nghĩú. Húa hoàn toàn lú thuúc vào vút chút, yêu nhún tú giúy đúloúa xanh hún lú yêu giúc múng ban đú u nhún đú u tranh giành thúng lúi cho giai cúp vò sún, mút túng mút thú giúi khòng cúng sút búc lút, xúy dúng mút xú húi công búng. Trái lúi, chú nghĩa chú dúng lúen đú đú u tranh quyún lúi tuyút đúi cho giai cúp tú bún đú, đú thúc hiún mút thú giúi đúy dúy búc lút tàn khòc và dú dúng lúen mút xú húi vúi nhún thúm cúnh lu`n lý suút đúi đún tún cúng và nhan nhún bút công vúi nhún núoc mút.

Ban đú u, có thú Marx ôm giúc múng đúi đúng vúi ý tút muún biún cúi đúi ô trúc này thành cúi thi&u`n dàng, đún Lúenin thúm chút múm muúi “búo lúc cách múng” và kêu gìi “vò sún các núoc, đoàn kút lúi!” thì cái chú nghĩa xú húi huyún hoúc cúa Marx búng sang mút khòc ngoút gày đau thúng cho con ngòoi i nhút trong lúch sú nhún loúi. Sú tàn ác cúa chú nghĩa ph&at-xút so ra chúng thúm gìi vúi sú tàn búo và đúc ác cách múng cúa chú nghĩa cúng sún. Húa – nhún ngòoi i súng chút vúi lý túng cúng sún – say mú đú u tranh vúi khòu hiúu tút cú vì quyún lúi cúa giai cúp bú búc lút đú tranh đú u cho quyún lúi cá nhún cúa túng ngòoi i cúng sún núm giú quyún lúc cao nhút núm trong cái-gòi-lúbú chính trú. Bên trong thúm cung cúa các quan cúng sún, sú tranh dúnh quyún lúc gay gòt và khòc liút khòng thua gòi cuúc đú u tranh búng búo lúc lú bên ngoút vúi các núoc tú bún. Mài đún cuúi thúkú 20 thì chú nghĩa cúng sún dà bú biún thúái hún. Núo biún thúái đún múc ngòoi i ta hoàn toàn khòng nhún ra cái cút lúi chú nghĩa núm lú chú nào trong suút tiún trún lún thú giúi đúi đúng núa. Ngòoi i ta khòng hiúu nó lú mút triút lý? mút chú nghĩa? hay mút húc thuyút? Núo nhún mút núi túp-pú-lú – trún mút thú mút ít vào rúi gìi lú chú nghĩa cúng sún lú thúkú 21 – đú lúu ngòay lún súnh và búc múi làm ai cũng buún nún múa. Núo nhún mút cái xác bú chút chúy khòng cúng nhún diún đú cúng húng dúng cúa nún nhún. Lúm sao mút ngòoi i đúng Thúng đú ban cho mút trú óc bình thúng lúi có thú nói rúng túi vún cúng yêu cái chú nghĩa phi nhún bún nhún thú?

Đóng tìm hiếu chung nghĩa cõng sõn qua sách võ! Đóng đõc mõ chung thuyt đó bõng trái tim nhõng bõng cõ trí óc! Khõu hiếu või nhõng mõ tõ dõ làm mê muõi con ngõõi. Tính chung “lãng mõn” cõa chung thuyt cõng sõn dõ làm con tim rung đõng. Hãy luôn nhìn nó bõng trí óc minh mõn cõa mõt ngõõi bình thõõng.

Trong cuõc sõng lõu vong cũng cõn suy nghĩ võ thái đõ chính trõ chính đáng cõa mõt ngõõi tõ nõn. Vào đõu thõp niên 80, dân chúng Viõt nam ùn ùn kéo nhau ra biõn. Hõ tìm đõ mõi cách đõ đào thoát khõi cái xã hõi rách nát nhân bõn và bõn cùng võt chut đó. Ngõõi ta phõng đoán khoõng hõn 1 triõu ngõõi bõ nõõc ra đõ nhõng đõn bõn bõ tõ do chung đõõc non nõa. Nhõng ngõõi đõ sau khõng phõi khõng biõt nhõng hiõm nguy cõa cái giá võt biõn, cõ hai ngõõi đõ ra biõn thì chung mõt ngõõi thành công. Thõt bõi là đõng nghĩa või cái chut vì bão tõ, hõi tõc, đói khát... thi mà hõ võn lõm lõi cõm đõu đõi sõng đõi chut ra biõn. Băng qua lanh thõ Miên đõn đõt Thái cũng đõi đõu või nhõng hiõm nguy chut ngõõi. Nào là bõn Miên đõ khát máu, bõn Viõt cõng điên cuõng thù hõn, thú dõ trong rõng già, bõn thõ phõ buôn ngõõi, đám buôn lõu có máu lõnh giõt ngõõi khõng chún tay. Có ngõõi đõi ra biõn khõng thành lõi quay või đõi bõ. Có ngõõi võt biõn thõt bõi đõn khánh kiõt tài sõn. Cõ miõn Nam lõen cõn sõt bõ nõõc. Tính đõn đõu thõp niên 90, non nõa triõu ngõõi đõt đõõc cõõc nguyõn.

Con sõ nõa triõu ngõõi may mõn sõng sót, mõt lõn nõa, lõi may mõn đõõc đõnh cõi các nõõc tõ bõn, có cõ hõi ngõm nhõn bõu trõi dân chung, hít thõ khõng khí tõ do, và nhõt là có cõ hõi võõn lõen tõ hai bàn tay trõng. Sau hõn 30 năm, con sõ ngõõi Viõt tõ nõn sinh sôi nõy nõ đõ lõen đõn vài triõu, rõi rác khõp năm châu, thành công khá nhõu mõt trong xã hõi, tõo cõa cõi võt chut cho chính gia đình mình và đõt nõõc nõi hai ba thõ hõ Viõt sinh sõng thành tõng cõng đõng või sinh hoõt khá khõi sõc.

Khi trong tay có chút tiõn thì nhõng ngõõi Viõt hõi ngoõi chut nghĩ đõn chuyõn “vinh qui võ làng”. Vào đõu thõp niên 90 cõa thõ kõ trõõc, khi nhà nõõc cõng sõn bõt đõu mõ cõa, mõt sõ ngõõi Viõt lõu vong trõ või mõ tiõn trong tay. Thuõ lõy trong nõõc ai ai cũng nghèo, kõ cõ bõn cán bõ. Thõ là có màn vung tiõn tiêu cho thõa thích või trăm đõi ra tiõn triõu, mõt giõc mõ cõa khá nhõu ngõõi nghèo khõ. Bên Mõ khõng biõt nhõng ngõõi đó làm gì nhõng khi võ nõõc hõ tìm thõy đõõc sõ nõ trõng (đõng tiõn), tõ ái hõ đõõc vuõt ve đõn đõ tõn cùng. Tõ đó, hõ cõ gõng làm lõng ký cõp cho đõõc kha khá tiõn và mõi năm trõ või nõõc ngõi bõnh chõe tiêu tiõn trên sõ đau khõ cõa rõt nhõu kõ khõc. Cho đõn năm 2008, tuy sõ nõ trõng (cũng đõng tiõn) đõ bõt đõi nhõu nhõng võt giá võn quá rõ so või khi du lõch cõ các nõõc khõc nõn sõ ngõõi või nõõc ngày mõi đõng hõn. Sõ ngõõi đõ xõ või nõõc chung hõ giõm bao giõ.

H&n 30 n&am;m tròc, ch&u;ng ta đ&am;nh d&am; i l&am; y m&am;ng s&am;ng d&am; ra đ&am;i cho b&am;ng d&am; c th&u; kh&u;ng v&am; m&am;t l&am; y do g&am;i d&am; c&u; th&u; tr&am; l&am; i m&am;nh d&am; t kh&u;n kh&u; d&am; m&am;t cách qu&am;a d&am; d&am;ng. M&am;nh d&am; t d&am; t kho&at b&am; l&am; i sau l&am;ng b&am;ng ch&u;ng m&am;ng s&am;ng c&am; a m&am;nh, c&am; a v&am; ch&u;ng con cái m&am;nh th&u; l&am;àm sao có th&u; tr&am; v&am; nh&am;in l&am; i cái đ&am;ám ng&am;nh i d&am;ch&am; i r&am; a nh&am;ng k&am; ra đ&am;i – ch&u;ng ch&u;ng ta – là b&am; n tr&am; m c&am; p, d&am; i d&am; m. N&am;u d&am;ng óc d&am; suy ngh&am;i, n&am;u c&u;ng s&am; i di&ng, c&am; n ph&am; i t&am; th&u; thái đ&am; khinh b&am; b&am; n nh&am;a n&am;nh c&am;ng s&am; n d&am; h&am;am h&am; k&am; t t&am; i ch&u;ng ta là th&u;nh ph&am; n c&am; n b&am; a c&am; a x&am; a h&am; i b&am; n&am;nh c&am;ng ra đ&am;i. Xét cho c&u;ng, c&am; n tr&am;ng nh&am;ng ng&am;nh i tr&am; v&am; d&am; th&u; m&am; già y&am; u, lo ma chay cho ng&am;nh i th&u;nh, gi&up; đ&am; nh&am;ng k&am; kh&u;n c&u;ng. Có nh&am;ng k&am; tr&am; v&am; v&am; i trái tim d&am; l&am;ng, xót th&u;ng ng&am;nh i, c&am; làm m&am;t cái g&am;i nho nh&am; d&am; xoa d&am; u n&am; i đau kh&u; c&am; a d&am; i đa s&am; d&am;ng b&am;ao. V&am; v&am; i trái tim nh&am;nh t&am; nh&am; th&u; th&u; t đ&am;ng khuy&am;n khich, th&u; t đ&am;ng kính ph&am; c. Không bao gi&am; v&am; v&am; i d&am; u óc c&am; a k&am; l&am; i d&am;ng th&u; i c&am;, vui đ&am;ua h&am;ng th&u; v&am; t ch&u;t r&am; m&am;t, c&am; i c&am; t trên th&u;nh xác b&am; t c&am; a nh&am;ng c&am;ô g&am;i qu&am;e mà quên đi c&am;nh chi&ng thuy&am;n nan l&am;nh đ&am;nh trên bi&ng kh&u; i m&am; y m&am;nh i n&am;ăm v&am; tr&am;c.

Ngh&am;i là ngh&am;i th&u; nh&am;ng th&u; c&u; tin t&am; c&am; cho th&u; y m&am; i n&am;ăm c&am; tri&ng u ng&am;nh i r&am; m r&am; v&am; th&u; m&am;nh qu&am;e h&am;ng; ch&u; ri&ng trong d&am;p T&am;t c&am; tr&am;ng “khúc ru&ng ngàn d&am; m” r&am; n ràng tr&am; v&am; qu&am;e ăn T&am;t. Thêm ăn T&am;t trên qu&am;e h&am;ng đ&am; n v&am; y sao? Cho dù T&am;t d&am; m&am;t h&am; n cái h&am;ng v&am; ng&am;lt ngào c&am; a b&am; u s&am; a m&am; ? V&am;ng trong không khí c&am; a m&am;t bu&ng i sáng đ&am; u n&am;ăm nghe có ti&ng ai oán c&am; a đ&am;ám dân oan, nghe có ti&ng than khóc m&am; i mòn c&am; a nh&am;ng ng&am;nh i v&am; th&u;ng nh&am; ch&u;ng còn b&am; đ&am;ay đ&am; a trong các tr&am;i tù vì h&am; l&am;en ti&ng đòi h&am; i m&am;t n&am; n dân ch&u; c&am; a m&am;t n&am;nh c Vi&ng t nam, nghe có ti&ng kêu gào bi thi&ng c&am; a nh&am;ng nh&am;a l&am;nh đ&am; o tôn giáo d&am; l&am;en ti&ng b&am;nh v&am; c cho công lý. M&am;t b&am; u khí Vi&ng t nam b&am; ô nhi&ng đ&am; c tài, b&am; v&am; n đ&am; c áp b&am; c đ&am; n th&u; li&ng u ch&u;ng ta có th&u; th&u;nh nhiên tr&am; v&am; qu&am;e ăn T&am;t hay sao?

B&am; n h&am; i ta sao ch&u;ng tr&am; v&am; v&am; ch&u; i n&am; i l&am; i m&am; i tình qu&am;e Theo b&am; n bên nh&am;a g&am; i vui l&am; m Tha h&am; du hí, s&am;nh ng h&am; h&am;ê!

Ta nghe b&am; n t&am;, d&am; nao nao
Bao n&am;ăm b&am; t x&am; nh&am; làm sao
V&am; n h&am;ng m&am; nh&am; c v&am; qu&am;e c&u;
Cho th&u; a ch&u; mong t&am; thu&ng nào

Nh&ng r&i i ngh&i l&i ta ch&ng v&
S&gì m&t ph&ut ch&c đ&am m&e!
Đ&i r&i ph&i th&y bao ngang tr&i
Bao n&i tang th&ng lu&ng n&o n&

B&n tr&ch bao ng&i i d&a h&i h&ng
C&ng&i t&c nu&i v&i v&n v&ng!
Ta d&a ra d&i trong h&n t&i
V& chi g&i d&i v&ng đ&au th&ng

B&n r& ta v& th&m ph& ph&ng
Th&m mái nh&a x&a, nh&ng ng&i i th&ng
Nh&a x&a b& ch&m c&n đ&u n&a
Ng&i i th&ng th&i t&n m&c b&n ph&ng

B&n b&o qu& h&ng gi& thanh bình
Danh lam, th&ng c&nh th&t đ&p xinh
L&ng ta c&n đ&u m&a du ngo&n
Khi th&y b&n đ&ng c&nh đ&ieu linh

B&n gi&c t&i gi& kh&ng v& ch&i
Đ&t n&c gi& đ&y đ&i thay r&i
Ta th&y v&n ng&c tù, b&t b&
Đ&n áp kh&ng ai đ&ng c hé m&i

B&n n&oi v& d&i ăn d&a đ&i!
Sao ta có th& nu&t cho tr&i
Khi th&y chung quanh bao đ&a b&
Ch&ng có m&ng ăn, đ&ng ch&c ch&

B&n k& ta nghe r&t m&e h&n!
C&c em m&n m&n, h&y c&n son
Ta th&y xót th&ng th&n nhi n&
M&i t&ng l&y tu&i ph&i b&n tr&n

Bỗn khuyên lo sống cho thân mình

Đi gì đố ý chuyen linh tinh!

Ta chung thà nào cảm nín đỗi c

Trỗi c sỏi trái tai, cõi nh bỗt bình

Bỗn có thà vui thú nhộn nhộn ?

Mặc ai rên xùi t, cõi làm ngõ

Ta không nỗi sòng trên đau khứ

Ôm mõi hoài hững xõi ngõi.

Lời còn vắn đỗi gõi tiễn vỗ giúp thân nhân. Gõi tiễn giúp là do trái tim thúc đỗi y nhặng giúp thà nào đỗi có hiếu quí thì là công viễn cõi a lý trí. Từ năm 2000 đỗi nay, số tiễn gõi vỗ hàng năm cứ tăng mãi. Năm ngoái số tiễn là 4 tạ đôla, năm 2008 có lõi cũng bỗng hoắc hồn chử không kém. Đây chử là con số gõi qua hõi thõng ngân hàng Mĩ có chung tõi hồn hởi, còn nhặng nghìn đỗi u kõi trong ruột tõõng cõi a các cõi già đem vỗ cho con cháu thì không ai kiêm chung đỗi cõi. Cõi tinh đỗi đỗi ng mõi ngõi mang vỗ nõi cõi chi tiêu khoảng \$5000 đôla, vỗ i tõng y ngõi vỗ hàng năm thì số tiễn đỗi khõi khõi vào nõi cõi phõi thêm vài tõi bõc nõa. Nhõi thõi số tiễn rót vỗ nõi cõi (cho không) giá chót phõi 6, 7 tõi bõc mõi năm.

Số tiễn gõi vỗ dỗi i nhiõu hình thõc khác nhau nhõi gõi giúp các nõn nhân thiên tai, gõi vỗ giúp thân nhân có vắn làm ăn, hoắc giúp chõi đỗi nuôi sõng tõng y miõng ăn, mõi ngày... Tính ra hàng tõi đôla là công khó cõi a biõt bao nhiêu ngõi Viết hõi ngoi, sốn sàng hy sinh mõt chuyễn du lõi ch hàng năm cõi a gia đình, hoắc chõp nhõn giõm bõt nhõng chi tiêu đỗi có đỗi tiễn gõi giúp thân nhân. Tõng y tõi bõc thân nhân tung vào thõi trõõng đỗi mua sõm, đỗi ăn chõi, đỗi khoe khoang kiêu hõnh, nhõng cũng giúp nhiõu gia đình chõi vĩa đỗi sõng và sinh hoắt hàng ngày trong mõt xã hõi mà số lõi phát leo thang theo nhõp đỗi hàng tháng. Đúng ra tiễn tõi trong lõi thông bỗng nhõy võt lên con số tõi mà không cõi n trõi kim bõo chõng nhõi thõi cũng tõi o ra công ăn viễn làm nhõt thõi cho đám dân nghèo khõi. Nhõng công viễn làm hoàn toàn mang tính chõt tiêu dùng, chõi chõi a hõi dùng tiễn tõi o ra nhõng cõi sốn xuõt mang lõi lõi nhuõn vỗ lâu vỗ dài trong tõõng lai.

Có nhiõu lý lõi biõn minh cho viễn gõi tiễn. Lý lõi đỗi cõi rõt nhiõu ngõi iõng hõi là thân nhân cõi n đỗi cõi giúp đỗi trong mõt xã hõi quá bõn cùng. Hõi quan niõm rõt đỗi thuõn rõng nõu ngõng gõi tiễn, chõng biõt bõn chõp bu cõng sốn có chõt không nhõng thân nhân cõi a hõi chõc chõn số chõt trõõng hõt. Suy nghĩ này quí thõt không sai thõc tõi bao nhiêu. Nhõng nõu thõi trõõng tiêu dùng thiều hõn 4 tõi trong 1 năm, chõc chõn công ăn viễn làm sốn giõm thiều đi rõt nhiõu, nhõng

thân nhân sÓ sÓng dÓ chÓt dÓ nhÓng sÓ tÓo mÓt áp lÓc lÓn lao trên chính quyÓn cÓng sÓn. NgÓi dân đói quá đành phÓi làm liÓu. Xã hÓi sÓ hÓn loÓn. Công an có bÓt giÓ dÓng cÓ trǎm hoÓc cÓ nghìn nhÓng nÓu cÓ triÓu ngÓi liÓu mình thì chính quyÓn cÓng sÓn chÓng thÓ nào đÓn áp nÓi. Nhà tù nào chÓa cho nÓi khi vài chÓc triÓu ngÓi liÓu sàng chÓt dÓ kiÓm cái ăn cho gia đình. Chính bao tÓ sÓ thÓi thúc con ngÓi iÓđÓn trÓ thành thú vÓt. Đây chÓng phÓi là bài hÓc mà bÓn viÓt cÓng đÓa áp dÓng triÓt đÓ trong mÓy mÓÓi năm cai trÓ nhân dân miÓn BÓc và cÓ trong các trÓi tù sao? TÓng lÓy nhân dân quá đói khÓ nÓi loÓn thì cái chÓng ngÓi cÓa bÓn BÓc bÓ phÓ cũng phÓi lung lay.

BÓi tÓr nhÓ thÓ nhÓng không mÓt ai dÓám làm, hoÓc không nÓ nhÓn tÓâm đÓy nhÓng ngÓi thân đÓn mÓt hoÓn cÓnh cung cÓc, nÓi mà ranh giÓi cÓa lý trÓ và thú tính chÓ mong manh nhÓ sÓi tÓ. NÓu đÓi ngÓoc lÓi hoÓn cÓnh, nghĩa là nÓu nhÓng kÓ cÓng sÓn lÓ hÓi ngoÓi gÓi 4 tÓ mÓi nÓm vÓn cÓ đÓ cÓ u đÓi và hÓ biÓt rÓng nÓu không có 4 tÓ này thì xÓa hÓi sÓ hÓn loÓn, chÓ đÓ sÓ sÓp đÓ thì chÓc chÓn hÓ đÓa thÓc hành tÓ lâu rÓi. Đây là sÓ khác biÓt lÓn lao giÓa ngÓoc quÓc gia và ngÓoc cÓng sÓn. SÓ dÓ biÓt đó là trái tim. NhÓng trái tim còn máu đÓ luÓn lÓu trong thân xác cÓa sinh vÓt có tên gÓi là ngÓoc. Chính con tim đÓa tha thiÓt khi thÓy đÓng bào trong nÓoc lÓâm vào cÓnh thiÓn tai. Chính con tim đÓa tha thiÓt khi thÓy nhÓng đÓa trÓ mÓ côi, khuyÓt tÓt lÓn lÓc trên hè phÓ kiÓm ăn. Và cũng chính con tim đÓa thÓi thúc nhÓng ngÓoc ViÓt hÓi ngoÓi gÓi tiÓn vÓ giúp nhÓng ngÓoc thân nghèo khÓ. MÓc dù hÓ biÓt rÓng chính sÓ tiÓn này đÓa phÓn nào giúp chÓ đÓng vÓng đÓn ngày hôm nay.

ĐÓa đÓn lúc lý trÓ cÓn phÓi xen vào hành đÓng cÓa con tim. GÓi vÓa phÓi và gÓi đÓng lúc là cách hay nhÓt đÓ giÓm thiÓu nhÓng sÓ tiÓn thÓng dÓ không cÓn thiÓt. NÓen gÓi đÓ tÓo công ăn viÓc làm hÓn là gÓi đÓ giÓp miÓng ăn tÓng bÓa. GiÓp cÓn cÓau hÓn là biÓu con cá. MÓi khi có thiÓn tai, làm thÓ nào đÓ sÓ tiÓn cÓ u đÓi phÓi đÓn thÓng tay các nÓn nhÓn, không thÓ qua tay bÓn cán bÓ lÓx, lÓp, huyÓn, hoÓc phÓng. PhÓi hÓn chÓ tÓi đÓa tiÓn cÓa lÓt vào tay nhÓng kÓ không tim này. BiÓt cách gÓi, và biÓt gÓi qua ngÓoc nào. Các bÓc tu hành, nhÓng sÓ, nhÓng ni cÓ, các linh mÓc, thÓng tÓa (tuyÓt đÓi không phÓi là bÓn quÓc doanh) là nhÓng ngÓoc xÓng đÓng chÓn mÓt gÓi vàng. TrÓ vÓ thăm quê hÓng đÓa dày khi thÓt sÓ cÓn thiÓt. NÓen hÓn chÓ tÓi đÓa nhÓng chuyÓn du hí vung tiÓn mua vui trên nhÓng thân xác bÓt bèo. NÓen tÓ chÓ đÓ cái xÓa hÓi quá bÓp bÓnh vÓ đÓo lý bÓt bÓ bÓp bÓnh. NÓu không làm cho nó tÓt hÓn thì cũng đÓng nhÓn tÓâm làm cho nó tÓi tÓ.

Xem ra, trái tim và trí óc cÓn song hành. Hành đÓng xuÓt phát do trái tim thÓi thúc, và hành đÓng đÓn đÓn mÓt kÓt quÓ tÓt đÓp lÓi luÓn cÓn có lý trÓ hÓng đÓn.